

Tradycja odległa, a jednak bliska...

Tradycja to dąb, który tysiąc lat rósł w górę. [...] Tradycja naszych dziejów jest warownym murem. To jest właśnie kolęda, świąteczna wieczerza, to jest ludu śpiewanie, to jest ojców mowa, to jest nasza historia, której się nie zmieni. Pamiętamy okoliczności, w jakich wypowiedziane zostały te słowa?

Nie zawsze zdajemy sobie sprawę z tego, jak wiele naszych działań wynika z wielowiekowej tradycji, która stała się integralną częścią kultury narodowej oraz tak bardzo bliskiej nam współczesności. Jej korzenie sięgają głęboko, do czasów, gdy z określonymi obrzędami wiązano zapewnienie podstawowych potrzeb człowieka, jakimi są zachowanie życia i zdobycie pożywienia.

Długotrwała walka o niepodległość Polski wytworzyła w naszym narodzie mocną obyczajowość patriotyczną, związaną zwłaszcza z obchodami świąt narodowych. Oczywistym jest, że każda kolejna demokratyzacja życia sprzyja rozluźnieniu reguł i zwyczajów oraz otwarciu na to co niesie życie. Powstają nowe obrzędy i obyczaje. Po jakimś czasie nowość przestaje być nowością, stając się powoli tradycją, obecną w życiu społecznym. Świadczy o tym chociażby oprawa uroczystości, jakie odbywają się w zakładach pracy, szkołach, ceremonii organizowanych z okazji świąt religijnych, państwowych i regionalnych.

Istotny element tradycji Pomorskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku stanowi nasz kwartalnik, w którym od ponad 30 lat staramy się prezentować trendy edukacyjne w pedagogice i dydaktyce, dorobek nauczycieli, innowacyjne propozycje metodyczne, najistotniejsze zmiany w prawie oświatowym. Właśnie oddajemy w ręce naszych Czytelników 200 numer *Informatora Oświatowego* z nadzieją, że nadal będziecie Państwo go czytali i dołączycie do grona naszych Autorów. Na łamach obecnego wydania Czytelnicy znajdą teksty odnoszące się do wielu wymiarów tradycji. O tradycjach bożonarodzeniowych w Polsce i na Pomorzu piszą Joanna Rutkowiak, Dorota Stachowiak oraz Ewa Misiewicz. Tradycje i obrzędowości ukraińskiego Bożego Narodzenia przybliżyły nam Tatiana Słojka i Alina Bacic. Zachęcam Państwa do lektury, szczególnie artykułu dotyczącego ukraińskich zwyczajów i obrzędów, bowiem tegoroczne święta obchodzić będziemy w cieniu wojny toczącej się za polską granicą. Wielu z nas zasiądzie do świątecznego stołu wspólnie z uchodźcami z Ukrainy. Dla wielu z nas tradycyjna symbolika pustego talerza nabierze nowego wymiaru, a zwyczaj domowe niekiedy ulegną przemianie.

W okresie poprzedzającym Boże Narodzenie częściej rozmawiamy o tradycjach oraz dziejach naszych rodzin. Wspominamy zanikające zwyczaje, przygotowujemy potrawy, odtwarzając smaki dzieciństwa i zapachy, które zapisały się w naszej pamięci. Pamięć i tożsamość to są wartości, które zmieniają się niewiele – szczególnie w kontekście obyczajów domowych, wywodzących się z historii rodzinnych.

Na świąteczny i poświąteczny czas życzę Państwu atmosfery sprzyjającej bliskości, serdecznej życzliwości oraz pomyślności, która niesie nadzieję na lepszy 2023 rok.

Bożena Żuk

Dyrektor

Pomorskiego Ośrodka

Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

*Świeciła gwiazda na niebie,
Srebrna i staroświecka,
Świeciła wigilijnie,
Każdy zna ją od dziecka.*

*Zwisały z niej z wysoka
Długie, błyszczące promienie,
A każdy promień to było
Jedno świąteczne życzenie.*

*I przyszli – nie magowie,
Już trochę postarziali –
Lecz wiejscy kolędnicy,
Zwyczajni chłopcy mali.*

*Chwycili za promienie,
Jak w dzwonnicy za sznury,
Ażeby śliczna gwiazda
Nie uciekła do góry.*

*Chwycili w garść promienie,
Trzymają z całej siły.
I teraz w tym rzecz cała,
By się życzenia spełniły.*

Leopold Staff, *Gwiazda*

